Lietas arhīva Nr. 106AA-0001-18/2
ECLI:LV:ZAT:2018:0116.113007817.6.S

Lieta Nr.113007817
(106AA-0103-17/2)

SPRIEDUMS

Jelgavā 2018.gada 16.janvārī

Zemgales apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents R.Rinčs
tiesneši I.Akmeņlauka un J.Siliņš

rakstveida procesā apelācijas kārtībā iztiesāja administratīvā pārkāpuma lietu, sakarā ar /pers. D/, personas kods /personas kods/, apelācijas sūdzību par Dobeles rajona tiesas 2017.gada 20.septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

2017.gada 15.septembrī Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja patruļpolicijas nodaļas Satiksmes uzraudzības rotas jaunākais inspektors G.Urbevics sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. PC129906, par to, ka 2017.gada 15.septembrī plkst.13.11 Dobeles novadā, Auru pagastā, ceļa Auri-Apguldes Dzirnavas 3 km, virzienā no Auriem uz Apguldes Dzirnavām, /pers. D/ vadīja automašīnu /TL marka/, valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, un atteicās no medicīniskās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai (plkst.13.30).

Protokolā norādīts, ka /pers. D/ pārkāpa Ministru kabineta 2015.gada 2.jūnija noteikumu Nr.279 "Ceļu satiksmes noteikumi" 25.9.punkta prasības, par ko paredzēta atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk-LAPK) 149.^{15} panta astotajā daļā.

Ar Dobeles rajona tiesas 2017.gada 20.septembra spriedumu /pers. D/ atzīts par vainīgu LAPK 149.^{15} panta astotajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīts ar administratīvo arestu uz 13 diennaktīm, naudas sodu 1200 *euro* apmērā, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 4 gadiem.

Par Dobeles rajona tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedzis /pers. D/, kurā lūdz pārskatīt lietu. /pers. D/ nepiekrīt pirmās instances tiesas nolēmumam, jo nav vadījis transportlīdzekli.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda uz veselības problēmām ar roku, no kuras viņam iepriekš neveiksmīgi tika ņemtas asinis no vēnas, kura bija salauzta un ieģipsēta, līdz ar to roku elkonī nav varējis salocīt, lai automašīnā varētu pārslēgt ātrumu pārslēdzēju.

Norāda, ka bijis Auru pagasta garāžās pie drauga /pers. L/, kur dzēruši degvīnu, pēc kā iekāpis automašīnā /TL marka/ uz aizmugurējā sēdekļa gulēt. Domā, ka viņam varēja būt kādas 4 promiles alkohola koncentrācija asinīs. Ir redzējis, ka vēl divi cilvēki atradās /TL marka/ automašīnā, kuri netika nopratināti.

Kad automašīna iebrauca grāvī, ir atradies automašīnas aizmugurē uz grīdas un kritis, atsities pret šofera sēdekli, sasitis pieri un nav sapratis kas notiek. Divi cilvēki, kuri bija automašīnā, viens vārdā /pers. A vārds/, pārskrēja pāri ceļam un ieskrēja mežā. Pēc tam bija piebraucis traktors un traktora saimnieka strādnieks pieāķējis automašīnu /TL marka/, kas tika izvilkta uz ceļa. Pie stūres bija traktora saimnieka strādnieks.

Norāda, ka uz Dobeles pusi, kādus 700 metrus tālāk pie meža, stāvēja policijas automašīna. Kad iekāpis automašīnā /TL marka/ pēc savām atslēgām, brillēm, maka un citām mantām, traktorists automašīnu pavilcis kādu metru uz priekšu, lai tā neatrastos uz ceļa braucamās daļas. Automašīnā /TL marka/ atradies labajā pusē, nevarējis no tās izkāpt jo tur bija grāvis. Tad piebraukusi policijas automašīna un viņš izkāpis no automašīnas pa šofera durvīm.

Ir pārliecināts, ka nav vadījis automašīnu. Nekad nav sēdies pie stūres alkohola reibumā. Bijis šoka stāvoklī, kad policijas darbinieks licis viņam kaut ko rakstīt, policijas darbinieks teicis arī priekšā ko rakstīt. Uzskata, ka policijas darbinieka ziņojumā norādītajiem apstākļiem nav piešķirama ticamība. Ievērojot minēto, nepiekrīt tam, ka pirmās instances tiesa atzina viņu par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā.

Ar Dobeles rajona tiesas tiesneses 2017.gada 3.oktobra lēmumu /pers. D/ apelācijas sūdzības atstāta bez virzības lēmumā norādīto trūkumu novēršanai.

Apelācijas sūdzības precizējumos, /pers. D/ lūdz atcelt spriedumu un izbeigt administratīvo tiesvedību. Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka tiesa nav pareizi novērtējusi pierādījumus, līdz ar to nav pareizi konstatējusi lietas faktiskos apstākļus, kas novedis pie nepareizas materiālo un procesuālo tiesību normu piemērošanas.

Norāda, ka lietā nav strīda par to, ka 2017.gada 15.septembrī plkst.13.30 viņš ir bijis alkohola reibumā, t.i., 3,77 promiles alkohola, un nav atcerējies pats savu rīcību, proti, ka ir atteicies parakstīt rezultātus par alkohola mērījumiem viņa izelpā.

Strīds ir par to, vai viņš 2017.gada 15.septembrī plkst.13.30, atrodoties alkohola reibumā, ir bijis pie automašīnas /TL marka/ stūres, ko vilka traktors pa ceļu Auri-Apguldes Dzirnavas, tādejādi neievērojot Ceļu satiksmes noteikumu 25.9.punktu, par ko ir paredzēta administratīvā atbildība LAPK 149.^{15} panta astotajā daļā.

Tiesa nav vērtējusi to, ka administratīvā pārkāpuma protokolā Nr. PC 2129906 ir norādīta informācija, kas neatbilst faktiskajiem apstākļiem, proti, protokola saturā ietverts, ka iesniedzējs ir vadījis automašīnu, savukārt 2017.gada 15.septembra policijas darbinieka ziņojumā norādīts, ka traktors striķī velk baltas krāsas busiņu ar reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/. No ziņojuma satura nepārprotami izriet, ka automašīna nav pārvietojusies bez traktortehnikas palīdzības. Līdz ar to nav saprotams, kādēļ primāri nav ticis pārbaudīts traktora vadītājs un vai konkrētajā situācijā ir ievēroti transportlīdzekļa vilkšanas noteikumi.

Viņa organismā konstatētais alkohola daudzums rada šaubas par viņa spējām pārvietoties pašam saviem spēkiem, kur nu vēl citai personai atļaut sēsties pie automašīnas stūres, lai automašīnu ar mīksto sakabi - striķi vilktu aiz traktortehnikas. Policijas darbinieka ziņojuma saturs rada šaubas, jo lietā nav traktora vadītāja liecības par tās dienas apstākļiem. Bez tam šaubas rada liecinieces sniegtā liecība, kas neļauj skaidri noteikt to, vai pie automašīnas stūres laikā, kad tā tika vilkta, atradās sūdzības iesniedzējs, jo liecinieces sniegtais raksturojums par personu neatbilst faktiskajam /pers. D/ izskatam.

Tiesa nepareizi interpretējusi Ceļu satiksmes likuma 1.panta 28.punkta noteikumus kas noteic, ka transportlīdzekļa vadītājs ir fiziska persona, kura vada transportlīdzekli vai arī apmāca vadīšanai personu, kurai nav atbilstošas kategorijas transportlīdzekļu vadīšanas tiesības, no kā izriet, ka „vadīt" nozīmē personas spēju pilnīgi kontrolēt

transportlīdzekli, līdz ar to persona nav uzskatāma par vadītāju arī tad, ja tai blakus sēdeklī kā transportlīdzekļa vadītājs atrodas instruktors, jo viņš spēj ietekmēt apmācāmās personas rīcību.

Norāda, ka viņš bija iekāpis pēc saviem dokumentiem automašīnā /TL marka/ un atradās velkamās automašīnas vadītāja vietā, tāpēc viņš nav uzskatāms par transportlīdzekļa vadītāju, jo viņam pilnībā nebija iespējams realizēt transportlīdzekļa vadītāja funkcijas. Konkrētajā situācijā automašīnas kustība un izvēlētais virziens bija iespējams tikai ar citas personas darbību, kura tajā brīdī centās vilkt automašīnu, kas bija aizšķērsojusi ceļa braucamo daļu. Lietā nav pierādījumu par to, ka velkamajam transportlīdzeklim ir bijusi ieslēgta aizdedze un pie kā vispār atradušās automašīnas atslēgas.

Tiesa nav vērtējusi sūdzības iesniedzēja norādi par to, ka automašīnu viņš nav vadījis, un ka konkrētajā situācijā klāt ir bijušas vēl vairākas personas, no kurām nezināmu iemeslu dēļ policijas darbinieki nav ņēmuši paskaidrojumus par tās dienas notikumiem.

Pēc alkohola lietošanas garāžā, kas atrodas Dobeles novada Auros, pie paziņas ar iesauku /pers. L iesauka/, viņš bija iekāpis automašīnā un aizmidzis uz aizmugurējā sēdekļa un, pamodies tikai no trieciena, kad automašīna atradās jau grāvī. Pie garāžas kopumā bija aptuveni piecas personas ar kurām kopā lietoja alkoholu. Pēc tam, kad pamodies automašīnā, tur bija arī paziņa /pers. B/, viņas brālis, kuram vārdu nezin, viņš un persona, kura bija pie stūres, un jau bija aizmukusi.

Tiesa nav vērtējusi /pers. D/ konstatētā alkohola daudzumu, proti, 3,77 promiles, kas var neļaut adekvāti reaģēt uz apkārt notiekošo un apzināties apkārt esošos apstākļus. Arī tiesas sēdē /pers. D/ norādīja, ka neatceras virkni tās dienas notikumu, tajā skaitā to, ka atteicies parakstīt alkometra izdrukas.

Lietā ir pierādījumi, kas apliecina, ka nav pamata viņu saukt pie administratīvās atbildības, kas paredzēta LAPK 149.[15] panta astotajā daļā, jo ir tikusi veikta alkohola pārbaude izelpā, ko pierāda 2017.gada 15.septembra plkst.13.15, un atkārtoti plkst.13.30 veiktie mērījumi.

Kā pierādījums lietā ir transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokols Nr.NB 637275, kas sastādīts 2017.gada 15.septembrī. Sniedzot paskaidrojumus tiesas sēdē, /pers. D/ nenoliedza, ka atradies lielā alkohola reibumā, tomēr norādīja, ka nav sēdies pie automašīnas stūres, jo jau pie garāžām, kur tika lietots alkohols, iekāpjot automašīnā aizmidzis. Norāda, ka alkohola koncentrāciju iespējams pārbaudīt ne tikai ar izelpā gaisā pārbaudes metodi, bet arī caur siekalām, tādejādi norāde, ka /pers. D/ atteicies nodot asinis, nav pietiekams pamatojums, lai sauktu pie administratīvās atbildības, jo, lai piemērotu administratīvo atbildību, ir jāpierāda, ka /pers. D/ ir uzskatāms par transportlīdzekļa vadītāju un, ka viņš tiešām bija pie automašīnas stūres.

Tiesa nav motivējusi, kāpēc /pers. D/ paskaidrojumi, neskatoties uz lielo alkohola reibumu, ir tik vienozīmīgi, attiecībā pret tām pretrunām, kas konstatējamas administratīvā pārkāpuma protokolā un policijas darbinieka sniegtajā ziņojumā. No tā secināms, ka lietas materiālos nav neapgāžamu pierādījumu /pers. D/ vainai administratīvā pārkāpuma izdarīšanā.

Vērš uzmanību uz Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 11.janvāra spriedumā lietā Nr.SKA-24/2007 pausto atziņu, ka LAPK 149.[15] panta astotās daļas izpratnē transportlīdzekļa vadītājs ir tā persona, kas vada transportlīdzekli vai par kuru nav šaubu, ka tā ir vadījusi transportlīdzekli tieši pirms pārbaudes uzsākšanas alkohola koncentrācijas noteikšanai.

Ministru kabineta 2005.gada 11.janvāra noteikumi Nr.15 „Kārtība, kādā nosakāma alkohola koncentrācija asinīs un izelpotajā gaisā un konstatējams narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaids" (turpmāk-Ministru kabineta noteikumi Nr.15) nosaka kārtību kādā transportlīdzekļa vadītājam konstatē alkohola koncentrāciju asinīs un izelpotajā gaisā. Atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.15 2. un 3.punktam, alkohola koncentrāciju izelpotajā gaisā pārbaudei jānotiek ar transportlīdzekļa vadītāja mutisku piekrišanu. Ņemot vērā, ka lietā ir mērījumu rezultāti nav pamata norādīt, ka /pers. D/ ir atteicies no pārbaudes veikšanas. Tulkojot gramatiski Ministru kabineta noteikumu Nr.15 4.punktu, uzskata, ka dokumenta neparakstīšana nav uzskatāma par atteikšanos veikt alkohola mērījumu, jo alkohola koncentrācija izelpā ir konstatēta.

Atsaucoties uz Ministru kabineta noteikumu Nr.15 12, 13 un 19.punktu, norāda, ka no lietā esošā medicīniskās pārbaudes protokola Nr.35 alkohola ietekmes (koncentrācijas) noteikšanai ir redzams, ka viņam tika piedāvāts veikt asiņu un urīna paraugu nodošanu, bet nav saprotams kāpēc laboratoriskajiem izmeklējumiem netika piedāvāts nodot siekalu paraugus. Lietā nav pierādījumi, kas apliecinātu, ka /pers. D/ atteicās nodot siekalas laboratoriskajiem izmeklējumiem, jo nav šāda veida ieraksts.

Judikatūrā atzīts, ka administratīvā pārkāpuma protokols ir dokuments, kurā kompetenta amatpersona rakstveidā fiksē personas prettiesiskas darbības, par kurām paredzēta administratīvā atbildība. Šis dokuments kā sākotnējā apsūdzība ir pamats turpmākai lietvedībai administratīvā pārkāpuma lietā. Līdz ar to, no vienas puses, institūcija, kuras kompetencē ir pieņemt lēmumu lietā, izvērtē, vai persona par protokolā fiksētajām darbībām ir saucama pie administratīvās atbildības. No otras puses personai, par kuras darbībām protokols sastādīts, ir iespēja pienācīgi īstenot procesuālās garantijas savai aizstāvībai sakarā ar protokolā norādīto pārkāpumu (piemēram, sagatavot savus argumentus, iesniegt pierādījumus). Līdz ar to lēmums administratīvā pārkāpuma lietā būtu jāpieņem par tiem faktiem, kas norādīti protokolā, jaunu faktu norādīšana lēmumā varētu pārkāpt personas procesuālās tiesības.

Tiesību normas nav interpretējamas atrauti no tiesību sistēmas, jo tiesības nav atsevišķu normu statisks kopums. Tiesību normas tulkojamas saskaņā ar normas saskatāmajiem nolūkiem un pamatprincipiem. Tādejādi /pers. D/ nepiekrīt tiesas spriedumā izvēlētajai tiesību normas interpretācijas kārtībai, jo viņš nav vadījis automašīnu būdams alkohola reibumā, bet gan tikai atradies automašīnā, lai izņemtu no tās savus dokumentus.

Tiesa nepareizi piemērojusi LAPK 9.panta noteikumus. Iztrūkstot kaut vienam administratīvā pārkāpuma sastāva obligātajam elementam, nav administratīvā pārkāpuma sastāva un lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā ir izbeidzama, t.i., administratīvā pārkāpuma sastāva neesamība ir absolūts apstāklis, kas nepieļauj lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā. Tādejādi, lai /pers. D/ sauktu pie administratīvās atbildības, nedrīkst pastāvēt ne mazākās šaubas par viņa atbildību, tomēr no lietā esošajiem pierādījumiem nav vienozīmīgi secināms, ka viņš ir atteicies no medicīniskās pārbaudes, un ka viņš vadīja automašīnu.

Tiesa nepareizi interpretējusi LAPK 243.panta noteikumus un nav ievērojusi LAPK 244.panta noteikumus. Tiesa devusi priekšroku policijas darbinieka ziņojumam, nevis /pers. D/ sniegtajiem paskaidrojumiem tiesas sēdē. Norāda, ka viņa rakstveida paskaidrojumi, kas sniegti notikuma dienā ir apšaubāmi, gan pēc to satura, gan arī loģikas. Viņš atradās stiprā alkohola reibumā un paskaidrojumi nav rakstīti ar viņa roku, bet gan to veicis policijas darbinieks. Tiesa nav pievērsusi vērību, ka /pers. D/ paskaidrojumā ar roku rakstīts teikums ir ar būtiskām drukas kļūdām. Policijas darbinieks, kurš pieņēma paskaidrojumus, ir apzināti ietvēris paskaidrojumos informāciju par tās dienas apstākļiem, kas pieļautu saukt iesniedzēju pie administratīvās atbildības. To, ka paskaidrojumus rakstīja policijas darbinieks, pierāda tas, ka paskaidrojums, ko sniedzis /pers. D/ un paskaidrojums, kas pieņemts no liecinieces /pers. J/, ir rakstīti vienā rokrakstā un uz abiem ir frāze: „Izlasīju. No maniem vārdiem pierakstīt pareizi." No tā secināms, ka tiesa nav objektīvi un vispusīgi novērtējusi lietā esošos pierādījumus jo lielāku ticamību piešķīrusi policijas darbinieka sniegtajiem paskaidrojumiem, bez jebkādas pamatotas vai reālas argumentācijas noraidot /pers. D/ tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus.

Nav pierādījumu par to, ka /pers. D/ atteicies nodot siekalu paraugus izmeklējumam. Ja lietā nav dokumenta, kas apliecina, ka persona atteikusies no medicīniskās pārbaudes veikšanas alkohola koncentrācijas noteikšanai transportlīdzekļa vadītāja asinīs, nav iespējams konstatēt personas darbībās administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts LAPK 149.[15] panta astotajā daļā.

Tiesa nav pareizi piemērojusi LAPK 237.panta noteikumus. Personas, kura vadīja traktoru, liecība šajā situācijā būtu nozīmīgs pierādījumus. Norāda, ka traktorists nav bijis viens, bet kopā ar savu strādnieku, kurš arī sēdējis pie stūres, kad tika vilkta automašīna. Lieciniece /pers. J/ nav spējusi skaidri apliecināt, ka persona, kuru raksturoja, ir uzskatāma par /pers. D/. Tāpēc ir pamats apšaubīt policijas darbinieka ziņojuma ticamību un tiesiskumu un /pers. D/ sniegto rakstveida paskaidrojumu, ņemot vērā, ka viņš atradās stiprā alkohola reibumā, un viņa paskaidrojumu ar roku rakstīja policijas darbinieks.

Lietas materiāliem lūdz pievienot /pers. K/ un /pers. L/ liecības, kuri nepieciešamības gadījumā var ierasties tiesā un apliecināt /pers. D/ teiktā patiesumu, ka notikuma dienā /pers. D/ aizmiga automašīnā un neatradās pie stūres. Norāda, ka liecības nav ņemtas no paziņas /pers. B/, kas bija kopā ar /pers. D/, kā arī no viņas brāļa, kas tajā dienā atradās kopā uz ceļa pie automašīnas.

Tiesa nepareizi interpretējusi normatīvajos aktos ietverto transportlīdzekļa vadītāja definīcijas skaidrojumu, jo pretēji iznāk, ka jebkura persona, kura atrodas pie automašīnas stūres, neskatoties uz mērķi vadīt vai nevadīt konkrēto automašīnu, ir uzskatāma par transportlīdzekļa vadītāju. Minētā interpretācija /pers. D/ ieskatā būtiski pārkāpj vienlīdzības principu, kā arī nepamatoti atbrīvo no atbildības personu, kura konkrētā situācijā patiesībā uzskatāma par transportlīdzekļa vadītāju, un kura vadīja transportlīdzekli, bet no notikuma vietas aizbēga pēc tam, kad automašīna bija iebraukusi grāvī. Apelācijas sūdzībai pievienoti dokumenti, t.i., /pers. K/ un /pers. L/ rakstveida iesniegumi (liecības).

/pers. K/ 2017.gada 16.oktobra iesniegumā (liecībā) norādīts, ka bijis savā dārzā pretī /pers. L/garāžai. Stāvēja balts buss, bija kādi 5 cilvēki, piegāja /pers. D/, aprunājās, pēc kāda laika busiņš aizbrauca. Pie stūres viņam nepazīstams cilvēks. Busiņā bija kādi 3-4 cilvēki. To var apliecināt.

/pers. L/ 2017.gada 12.oktobra iesniegumā (liecībā) norādīts, ka darbojās pie garāžas ar tehniku. Pa starpai iedzēra. Bija sieviete, vārdā /pers. B vārds/ un /pers. D/. Vēl divi nepazīstami. Ap pusdienas laiku /pers. D/ aizgāja gulēt busiņā. Viens no nepazīstamajiem aizbrauca nezināmā virzienā.

Valsts policijas Zemgales reģiona pārvalde viedokli par /pers. D/ apelācijas sūdzību nav iesniegusi.

Pārbaudījusi administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, izvērtējusi /pers. D/ apelācijas sūdzības motīvus, Zemgales apgabaltiesa uzskata, ka saskaņā ar LAPK 289.[21]

pantu apelācijas sūdzību iespējams izskatīt rakstveida procesā pēc lietā esošiem materiāliem un atzīst, ka Dobeles rajona tiesas spriedums ir tiesisks un pamatots, tāpēc atstājams negrozīts, bet /pers. D/ apelācijas sūdzība kā nepamatota noraidāma.

No apelācijas sūdzības satura redzams, ka /pers. D/ nepiekrīt pirmās instances tiesas spriedumā norādītajam pierādījumu un noskaidroto apstākļu novērtējumam, attiecīgo normatīvo aktu interpretācijai, kā arī tiesas atzinumam par to, ka viņš izdarījis administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts LAPK 149.[15] panta astotajā daļā.

LAPK 243.panta pirmā daļa noteic, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras šajā kodeksā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Atbilstoši LAPK 243.panta astotajai daļai, to, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā. Nevienam no pierādījumiem nav iepriekš noteikta augstāka ticamības pakāpe attiecībā pret pārējiem pierādījumiem.

LAPK 244.pants noteic ka, institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Pirmās instances tiesa konstatēja, ka /pers. D/ vaina administratīvā pārkāpuma izdarīšanā pierādīta pilnībā ar pirmās instances tiesas spriedumā analizētajiem pierādījumiem to kopumā, tajā skaitā administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PC129906, 2017.gada 15.septembra Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja patruļpolicijas nodaļas satiksmes uzraudzības rotas inspektora G.Urbevica ziņojumu, 2017.gada 15.septembra transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolu Nr.NB 337275, 2017.gada 15.septembra administratīvās aizturēšanas protokolu Nr.29, medicīniskās pārbaudes protokolu Nr.35 alkohola ietekmes (koncentrācijas) noteikšanai, 2017.gada 15.septembra /pers. D/ rakstveida paskaidrojumu, 2017.gada 15.septembra /pers. J/ rakstveida paskaidrojumu.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka pirmās instances tiesa ir izvērtējusi šajā lietā visus apstākļus, kuriem ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Novērtējot lietā esošos pierādījumus un noskaidrotos notikuma apstākļus, tiesa nonāca pie pamatota atzinuma, ka /pers. D/ ir vadījis automašīnu un vēlāk atteicies no medicīniskās pārbaudes alkohola ietekmes noteikšanai.

Pirmās instances tiesa pierādījumu novērtēšanā ir ievērojusi LAPK 243.panta prasības, savu atzinumu par /pers. D/ vainīgumu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, kas paredzēts LAPK 149.[15] panta astotajā daļā pamatojusi ar ticamiem un pieļaujamiem pierādījumiem. Tiesa pamatojusi savu secinājumu par to, kāpēc nepiešķir ticamību /pers. D/ apgalvojumiem par to, ka viņš nav vadījis automašīnu.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka pirmās instances tiesas spriedumā norādītā motivācija kopumā ir pareiza, secinājumi par /pers. D/ vainīgumu LAPK 149.[15] panta astotajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā ir balstīti uz lietā iegūtiem pierādījumiem, pareizi interpretējot arī tos normatīvos aktus, kas attiecas uz transportlīdzekļa vadītāju, līdz ar to apelācijas instances tiesa, pamatojoties uz LAPK 289.[13] panta trešo daļu pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā norādītajai motivācijai un izdarītajiem secinājumiem, detalizēti neatkārtojot tos.

Šajā lietā pirmās instances tiesa nav pieļāvusi likuma pārkāpumus, kas varētu būt par pamatu pirmās instances tiesa sprieduma atcelšanai.

Papildus saistībā ar apelācijas sūdzības argumentiem par to, ka /pers. D/ nav vadījis automašīnu /TL marka/, ka nav uzskatāms par transportlīdzekļa vadītāju, apelācijas instances tiesa konstatē sekojošo.

Pirmās instances tiesa secināja, ka /pers. D/ ir vadījis automašīnu, kas ir pierādīts gan ar policijas darbinieka G.Urbevica ziņojumā fiksēto, gan notikuma aculiecinieces /pers. J/ paskaidrojumā norādītām ziņām, gan arī paša /pers. D/ rakstveida paskaidrojumā norādīto, kam tiesa pamatoti piešķīra augstāku ticamību nekā /pers. D/ tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, kuros viņš jau noliedza automašīnas vadīšanas faktu. Tiesa izvērtēja /pers. D/ apgalvojumus arī par attālumu, kādā automašīnu /TL marka/ traktors vilka lokanajā sakabē (striķī).

Tiesa vērtēja policijas darbinieka G.Urbevica sastādītajos dokumentos norādīto ziņu ticamību, notikuma aculiecinieces /pers. J/ paskaidrojumā norādīto ziņu ticamību un nekonstatēja tādus apstākļus, kas varētu apšaubīt policijas darbinieka un notikuma aculiecinieces norādīto ziņu ticamību.

No G.Urbevica ziņojuma izriet, ka automašīnas vadītājs, kuru lokanajā sakabē (striķī) vilka traktors, bija /pers. D/. Arī no /pers. J/ paskaidrojuma izriet, ka automašīnai /TL marka/ laikā, kad to vilka traktors, pie stūres sēdēja tā pati persona, proti, vīrietis, kurš automašīnā atradās, brīdī, kad piebrauca policijas darbinieki.

No 2017.gada 15.septembra /pers. D/ paskaidrojuma redzams, ka ap plkst.13.10 viņš atradies automašīnā /TL marka/ reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, apsēdies vadītāja sēdeklī, lai priekšā esošais traktors, automašīnu novelk no ceļa braucamās daļas un ievelk līdz dzīvojamās mājas sētas vidum. Traktors pieāķēja striķi pie viņa vadītās automašīnas un vilka to ārā, viņš to stūrējis (bijis pie stūres, atradies vadītāja sēdeklī) un tajā brīdī piebrauca Valsts policijas darbinieki […]. /pers. D/ minēto paskaidrojumu izlasīja un parakstīja.

Iepriekš norādītie pierādījumi kopsakarā ar /pers. D/ paskaidrojumu apstiprina, ka tieši /pers. D/ vadījis automašīnu /TL marka/.

Apelācijas instances tiesa nekonstatē pamatu apšaubīt policijas darbinieka G.Urbevica sastādītajā administratīvā pārkāpuma protokolā un ziņojumā norādītos apstākļus pie kādiem izdarīts konkrētais administratīvais pārkāpums. Policijas darbinieka G.Urbevica sastādītajos dokumentos nav konstatējamas pretrunas, kas varētu apšaubīt šajā lietā noskaidrojamos apstākļus. Tas, ka ziņojumā norādīts, ka busiņu (/TL marka/) vilka striķī traktors, nav pretrunā administratīvā pārkāpuma protokolā norādītajam, ka /pers. D/ vadīja automašīnu /TL marka/, jo busiņa vilkšanas laikā /pers. D/ to vadīja, tāpēc protokolā arī pareizi norādīts, ka /pers. D/ vadīja automašīnu /TL marka/.

Pirmās instances tiesā /pers. D/ noliedza, ka būtu vadījis automašīnu. Vērtējot /pers. D/ paskaidrojumus konstatējams, ka /pers. D/ paskaidrojumi policijā un tiesā bijuši pretrunīgi. Sniedzot rakstveida paskaidrojumu, /pers. D/ nevienā brīdī nebija iebildis tam, ka bijis transportlīdzekļa vadītājs, nav norādījis, ka tikai iekāpis transportlīdzeklī pēc savām personīgajām mantām, un tāda versija ir radusies tikai tiesas sēdē.

Augstāka ticamība ir piešķirama personas sākotnēji sniegtajiem paskaidrojumiem, jo vēlāk, apzinoties pārkāpuma smagumu un iespējamās sekas, tos mērķtiecīgi var grozīt, lai izvairītos no soda un atbildības. Tāpēc /pers. D/ tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem par to, ka nav vadījis automašīnu, pirmās instances tiesa pamatoti nepiešķīra ticamību, jo tie ir pretrunā gan policijas darbinieka G.Urbevica ziņojumam un /pers. J/ paskaidrojumam, gan arī paša /pers. D/ sākotnējā paskaidrojumā norādītajam.

Nav ticami arī /pers. D/ paskaidrojumi par attālumu, kādā vilkta automašīna, proti, ka traktors automašīnu pavilcis tikai pusmetru, kamēr /pers. D/ ņēmis no automašīnas savas mantas. Šādi paskaidrojumi par vilkšanas attālumu, proti, pusmetru ir pārspīlēti, jo traktors bija nobloķējis publisko ceļu, tātad, lai automašīnu aizvilku no publiskā ceļa uz tuvumā esošās mājas pagalmu, attālums noteikti bijis vairāk par pusmetru. Nav loģiski izskaidrojams arī tas, ka /pers. D/ obligāti gribēja no mašīnas izņemt maku un brilles tieši automašīnas vilkšanas brīdī, ja to varēja izdarīt pēc tam, kad automašīna būtu ievilkta mājas pagalmā.

Turklāt pirmās instances tiesa pamatoti norādīja, ka tam apstāklim, ka traktors automašīnu /TL marka/ vilka, konkrētajā lietā nav juridiski izšķiroša nozīme, jo persona vada transportlīdzekli arī tad, ja to kāds cits transportlīdzeklis velk. Šādu pirmās instances tiesas secinājuma pareizību apstiprina arī judikatūrā paustā atziņa par to, ka par velkamā transportlīdzekļa vadīšanu uzskatāma arī transportlīdzekļa vadīšana, ja to velk lokanajā sakabē un velkamais transportlīdzeklis kaut kāda iemesla dēļ pats nevar pārvietoties (*sk.Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2008.gada 25.janvāra lēmumu lietā Nr.SKK-33/2008*).

Apelācijas instances tiesai nerodas šaubas par to, ka konkrētajā gadījumā /pers. D/ ir uzskatāms par mehāniskā transportlīdzekļa, kas tika vilkts lokanajā sakabē (striķī) vadītāju, tāpēc apelācijas sūdzības argumenti par to, ka /pers. D/ nav uzskatāms par transportlīdzekļa vadītāju ir nepamatoti. Secinājums par to, ka /pers. D/ ir uzskatāms par transportlīdzekļa vadītāju nav pretrunā Ceļu satiksmes likuma 1.panta 28.punktā norādītajam transportlīdzekļa vadītāja termina definējumam. Turklāt tiesa atzīmē, ka Ministru kabineta 2015.gada 2.jūnija noteikumu Nr.279 "Ceļu satiksmes noteikumi" 177.punkts noteic, ka velkot ar cieto vai lokano sakabi, pie velkamā mehāniskā transportlīdzekļa stūres jābūt transportlīdzekļa vadītājam, izņemot gadījumu, ja cietās sakabes konstrukcija nodrošina velkamā mehāniskā transportlīdzekļa vadāmību. No minētās normas nepārprotami izriet, ka pie velkamā transportlīdzekļa stūres atrodas transportlīdzekļa vadītājs, t.i., fiziska persona, kura vada transportlīdzekli Ceļu satiksmes likuma 1.panta 28.punkta izpratnē.

Ievērojot minēto, apelācijas sūdzībā norādītiem argumentiem par to, ka nav noskaidrots, vai velkamajam transportlīdzeklim bijusi ieslēgta aizdedze un pie kā atradušās automašīnas atslēgas, šajā lietā nav būtiskas nozīmes un šie apstākļi nerada šaubas par to, ka /pers. D/ ir uzskatāms par transportlīdzekļa vadītāju. Tāpat šajā lietā nav būtiskas nozīmes tam apstāklim, kura persona, vadot automašīnu pirms /pers. D/ iebrauca grāvī, jo nozīme ir tam, kura persona vadīja automašīnu laikā, kad notikuma vietā ieradās policijas darbinieki.

No apelācijas sūdzībai pievienotajiem /pers. K/ un /pers. L/ iesniegumiem neizriet, ka šīs personas būtu /pers. D/ inkriminētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanas aculiecinieki, tāpēc viņu sniegtās ziņas par iespējamo notikumu gaitu citā vietā, t.i., garāžās, kur /pers. D/ iepriekš lietoja alkoholu, neapšauba noskaidroto faktu, ka /pers. D/ vadījis automašīnu administratīvā pārkāpuma protokolā norādītajā laikā un vietā.

Vērtējot apelācijas sūdzības argumentus par to, ka /pers. D/ veikta alkohola ietekmes pārbaude izelpā, kas norāda uz to, ka viņš nepamatoti saukts pie administratīvās atbildības pēc LAPK 149.[15] panta astotās daļas, proti, par atteikšanos no medicīniskās pārbaudes alkohola ietekmes noteikšanai, to, ka /pers. D/ nav atteicies nodot siekalu paraugus medicīnas iestādē, apelācijas instances tiesa konstatē sekojošo.

No transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokola Nr. NB 337275 redzams, ka /pers. D/ atteicās parakstīt transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolu.

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.15 9.punktam, transportlīdzekļa vadītāja paraksts uz darbinieka aizpildīta protokola apliecina, ka transportlīdzekļa vadītājs piekrīt veiktās pārbaudes rezultātiem. No minētā secināms, ka atsakoties parakstīties protokolā, pārbaudāmā transportlīdzekļa vadītājs nepiekrīt pārbaudei un tās rezultātiem.

Sakarā ar to, ka /pers. D/ atteicās parakstīt transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolu, policijas darbinieki viņu nogādāja SIA "Dobeles un apkārtnes slimnīca", kā to paredz Ministru kabineta noteikumu Nr.15 4.punkts.

Ministru kabineta noteikumu Nr.15 19.punktā noteikts, ja pārbaudāmais transportlīdzekļa vadītājs atsakās no medicīniskās pārbaudes, atsakās nodot bioloģiskās vides (asiņu, urīna vai siekalu) paraugus laboratoriskiem izmeklējumiem vai mēģina veikt darbības, kas var mainīt medicīniskās pārbaudes galīgo rezultātu, ārsts šo faktu ieraksta medicīniskās pārbaudes protokolā. Atzinumu sniedz, ņemot vērā klīniskās izmeklēšanas rezultātus, un norāda, ka atzinuma pamatā ir klīniskā simptomātika.

No medicīniskās pārbaudes protokola Nr.35 alkohola ietekmes (koncentrācijas) noteikšanai redzams, ka /pers. D/ medicīnas iestādē SIA "Dobeles un apkārtnes slimnīca" 2017.gada 15.septembrī plkst.14.05 atteicās no medicīniskās pārbaudes, atteicās nodot asinis un urīnu alkohola ietekmes noteikšanai, ko ārste /pers. R/ fiksēja pārbaudes protokolā.

Pirmās instances tiesa izvērtēja /pers. D/ paskaidrojumus saistībā ar pārbaudes norises apstākļiem slimnīcā un nekonstatēja apstākļus, kas varētu apšaubīt ārstes /pers. R/ kompetenci, kā arī medicīniskās pārbaudes atbilstību Ministru kabineta noteikumu Nr.15 prasībām. Apelācijas instances tiesai nav pamata apšaubīt pirmās instances tiesas izdarītos secinājumus un vērtēt pierādījumus pretēji tam, kā tie novērtēti pirmās instances tiesas spriedumā.

Atbilstoši tiesu praksē paustajām atziņām, Ministru kabineta noteikumi Nr.15 neparedz medicīnas iestādes personai, veicot pārbaudi alkohola ietekmes (koncentrācijas) noteikšanai, pienākumu piedāvāt nodot siekalu paraugus tajos gadījumos, kad transportlīdzekļa vadītājs atsakās no asins parauga nodošanas *(sk. Rīgas apgabaltiesas 2014.gada 11.februāra spriedumu lietā Nr.132056513, lietas arhīva Nr.104AA-0292-14/16).*

Apgabaltiesa uzskata, ka tas apstāklis, ka medicīniskās pārbaudes protokolā Nr.35 nav ieraksta par to, ka /pers. D/ atteicies no siekalu parauga nodošanas, neapšauba šajā lietā noskaidroto faktu par to, ka /pers. D/ atteicās no medicīniskās pārbaudes, ko /pers. D/ nav noliedzis arī savā rakstveida paskaidrojumā. /pers. D/ rīcība atsakoties parakstīt transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolu, alkometra izdrukas, un galarezultātā atsakoties medicīnas iestādē no medicīniskās pārbaudes veikšanas, ir vērtējama kā atteikšanās no alkohola ietekmes pārbaudes, par ko paredzēta atbildība LAPK 149.[15] panta astotajā daļā, tāpēc pats par sevi apstāklis, ka /pers. D/ policijas darbinieki veica divus mērījumus izelpā, nenozīmē, ka viņa darbībās nav LAPK 149.[15] panta astotajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvs.

Analizējot ziņas par /pers. D/ uzvedību, kas atspoguļotas medicīniskās pārbaudes protokolā, tajā skaitā par to, ka viņš bija orientēts laikā, telpā, personībā, kā arī ziņas, kas norādītas /pers. D/ paskaidrojumā, apelācijas instances tiesai nerodas šaubas par to, ka /pers. D/ notikuma laikā ir apzinājies un sapratis savu rīcību, orientējies notiekošajā, tāpēc par nepamatotiem atzīstami apelācijas sūdzības argumenti par /pers. D/ nespēju pārvietoties, vadīt automašīnu un orientēties apkārt notiekošajā viņam konstatētā alkohola daudzuma dēļ.

Tas apstāklis, ka lietai nav pievienots paskaidrojums no traktora vadītāja, kurš vilka /pers. D/ vadīto automašīnu, kā arī citu /pers. D/ norādīto personu paskaidrojumi, konkrētajā lietā neapšauba to pierādījumu ticamību un pietiekamību, ar kuriem pirmās instances tiesas spriedumā pamatots /pers. D/ vainīgums administratīvā pārkāpuma izdarīšanā. Šajā lietā iegūtie pierādījumi, kas analizēti pirmās instances tiesas spriedumā un ar tiem saistītie fakti, izslēdz jebkādas šaubas par /pers. D/ vainīgumu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, kas paredzēts LAPK 149.[15] panta astotajā daļā.

Apelācijas sūdzībā ietverto atsauci uz tiesas izdarītajām atziņām citā lietā, apelācijas instances tiesa nevērtē, ievērojot to, ka Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments, atsaucoties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām, vairākkārt savos nolēmumos ir norādījis, ka no Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumus, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu. Tiesnešiem ir jāuzklausa argumenti, bet viņiem nav pienākuma detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa *(skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2010.gada 11.marta spriedumu lietā Nr.SKA-66/2010)*.

Tiesai nav šaubu par to, ka /pers. D/ ir LAPK 149.[15] panta astotajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāva subjekts. Ar iegūtajiem pierādījumiem ir pierādīts, ka /pers. D/ administratīvā pārkāpuma protokolā norādītajā vietā un laikā vadījis transportlīdzekli, ir atteicies no medicīniskās pārbaudes alkohola ietekmes noteikšanai, līdz ar to viņš ir izdarījis LAPK 149.[15] panta astotajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu, par ko pamatoti saukts pie administratīvās atbildības.

Pie šādiem apstākļiem /pers. D/ nepiekrišana pirmās instances tiesas spriedumā sniegtajam pierādījumu novērtējumam sniedzot savu subjektīvu pierādījumu vērtējumu, kā arī attiecīgo normatīvo aktu subjektīvu interpretāciju, šajā lietā nevar būt par pamatu pirmās instances tiesas sprieduma atcelšanai un administratīvā pārkāpuma lietas izbeigšanai.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka, nosakot sodu /pers. D/, pirmās instances tiesa izvērtēja LAPK 32.panta otrajā daļā paredzētos apstākļus, proti, izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli.

Pirmās instances tiesa nekonstatēja atbildību mīkstinošos un atbildību pastiprinošos apstākļus, kā arī nekonstatēja LAPK 31.pantā norādītos apstākļus, kas liegtu piemērot /pers. D/ administratīvo arestu.

Novērtējusi sodu ietekmējošos apstākļus, apelācijas instances tiesa atzīst, ka /pers. D/ noteiktais sods ir taisnīgs un samērīgs, tāpēc nav pamata noteiktā soda mīkstināšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz norādīto un saskaņā ar LAPK 289.[12]panta otrās daļas 1.punktu, 289.[22] pantu, Zemgales apgabaltiesa
nosprieda

Dobeles rajona tiesas 2017.gada 20.septembra spriedumu atstāt negrozītu, /pers. D/ apelācijas sūdzību noraidīt.
Spriedums nav pārsūdzams.
Spriedums pieejams 2018.gada 17.janvārī.

Tiesnesis referents (paraksts) R.Rinčs

Tiesneši (paraksts) I.Akmeņlauka

(paraksts) J.Siliņš